

משנה עירובין פרק ו

Mishnah Eruvin, chapter 6

[Biblically, one is forbidden to carry only into a public domain, however, the Court of King Shlomoh instituted the Rabbinic prohibition of carrying into an area used by more than one family, since it can easily be confused with carrying in a public domain. The Rabbis also instituted two procedures which would permit the carrying into an area such as a courtyard (1) *eruv hatzeirot* whereby two or more families are symbolically merged into one family or (2) one of the families makes a *bitul reshut* — symbolically giving up his right to carry from his house into the area for that Sabbath. In both these procedures the end result is that the area is now considered a completely private domain.] (1) If a man lives in a courtyard with a heathen or with one who does not acknowledge the principle of *eruv* [i.e., a *kuti*] either of them causes him to be [Rabbinically] restricted in the use of the courtyard [even with the aforementioned procedures, unless he rents his rights from him], these are the words of Rabbi Meir. Said Rabbi Eliezer ben Yaakov: [in reality you also, agree that the prohibition instituted by the Court of King Shlomoh was only where the courtyard was shared by Jews. However, here where he shares the courtyard with a heathen, the latter Rabbis instituted this prohibition of carrying, unless he rents his rights from the heathen, so as to discourage Jews from living with heathens (since we assume the heathen will not rent out his rights to him). Therefore] he

רבנו עובדיה מברטנורא

א הדר עם מי שאינו מודה בערוב. כותי: הרי זה אוסר עליו. לטלטל מביתו לחצר, עד שישכור ממנו רשות שיש לו בחצר: לעולם אינו אוסר עד שיהיו שני ישראלים. בין לתנא קמא בין לרבי אליעזר בן יעקב דירת נכרי לאו שמה דירה וברין הוא שלא תאסור, אלא דגזור רבנן כדי שלא ידור ישראל עם הנכרי שלא ילמד ממעשיו, תנא קמא סבר אע"ג דנכרי חשיד אשפיכת דמים ואסור לישראל להתיחד עמו, זמנין דמקרי ודייר ישראל עם הנכרי, ואמור רבנן אין עירוב מועיל במקום נכרי ואין ביטול רשות מועיל במקום נכרי עד שישכיר והנכרי לא ישכיר דחייש לכשפים, ומתוך כך לא יבוא ישראל לדור עם נכרי ולא ילמוד ממעשיו. ורבי אליעזר בן יעקב סבר כיון דנכרי חשוד אשפיכת דמים, תרי, דשכיחי דדיירי גזרו בהן רבנן. חד, דלא שכיח דדייר שאסור להתיחד עם הנכרי לא גזרו ביה רבנן. והלכה כרבי אליעזר בן יעקב. ושוכרין מן הנכרי אפילו בפחות משוה פרוטה, ואפילו בשבת ואע"פ שאין הנכרי מבטל רשותו עד שישכור ממנו. ישראל יכול לבטל רשות ואפילו בשבת והוא שיאמר לחבירו בשלא עירבו רשותי מבוטלת לך ויהיה הוא אסור לטלטל בחצר וחבירו מותר. ואם ירצו אחר שהשלים חבירו לטלטל מה שצריך לו יכול חבירו לחזור ולבטל לו רשותו ויהיה

[the heathen] cannot restrict him unless there are [also] two Jews who impose restrictions upon each other [i.e., in the rare case where one Jew shares a courtyard with a heathen, due to its rarity the latter Rabbis never instituted such a prohibition, only in the more common circumstances where more than one Jew shares the courtyard with a heathen, only then was the prohibition instituted to discourage Jews from living with heathens].

(2) [A Sadducee (the Sadducees were a group of people who did not acknowledge the Oral Law) is regarded as a heathen (i.e., one must rent from him his share). Rabbi Gamliel maintains he is regarded as a Jew.] Rabbi Gamliel related: a Sadducee once lived with us in the same alley in Jerusalem [and had effected a *bitul reshut*] and father told us: hasten and carry out all necessary articles into the alley before he carries out his articles, thereby [reclaiming his rights of the area and] reimposing restrictions upon you [Proving that a Sadducee is considered as a Jew.] Rabbi Yehudah related [From this story you have no proof since the instruction was given] in a different form: hasten and attend to your requirements in the alley before he goes out [i.e., before Friday goes out and becomes Sabbath] and thereby imposes [the Sabbath] restrictions upon you.

רבנו עובדיה מברטנורא

הוא מותר וחבירו אסור: **ב בצדוקי.** מתניתין חסורי מחסרה והכי קתני, צדוקי הרי הוא כנכרי רבן גמליאל אומר אינו כנכרי ומעשה בצדוקי אחד כו' ואמר לנו אבא מהרו ועשו צרכיכם עד שלא יוציא ויאסור עליכם, שמע מינה דבישראל הוא ויכול לבטל רשות, ומפני שהמבטל רשותו וחזר והוציא בין בשוגג בין במזיד אסור, כדלקמן, משום הכי קאמר רבן גמליאל מהרו ועשו צרכיכם עד שלא יוציא הוא כליו לחצר ויחזור ויזכה ברשותו שביטל ויאסור עליכם. אבל אי כנכרי הוא, ואין הנכרי יכול לבטל עד שישכרו, היכי הוי מצי למיסר עליהו מאחר דאגר להו ושקיל דמי: **ורבי יהודה אומר.** לא כך אמר רבן גמליאל, דלעולם צדוקי הרי הוא כנכרי סבירא ליה לרבן גמליאל, ואותה מעשה אינה ראייה, דהכי קאמר להו רבן גמליאל, מהרו ועשו צרכיכם בערב שבת קודם שתחשך, ולא עד שלא יוציא כליו כדאמרת, אלא עד שלא יצא היום ויאסר עליכם. ופסק ההלכה, שכל ישראל שמחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כנכרי ואין מערבין עמו ואינו מבטל שות אלא שוכרים ממנו כדרך ששוכרים מן הנכרי. והמשמר שבת בפרהסיא אף על פי שפעמים מחלל אותה בצנעא ואינו מודה בתורת עירוב כגון הצדוקים בזמן הזה שמשמרים שבת ואינם מודים בתורת עירוב הרי זה אין מערבין עמו, אבל יכול לבטל רשות ואין צריך לשכור ממנו, והוא שלא יהיה עובד עבודת כוכבים:

אינו אסור עד שיהו שני ישראלים אסרין זה על זה: **ב** אומר רבן גמליאל, מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי בירושלים, ואמר לנו אבא, מהרו והוציאו את הכלים למבוי עד שלא יוציא ויאסור עליכם. רבי יהודה אומר בלשון אחר, מהרו ועשו צרכיכם במבוי עד שלא יוציא ויאסור עליכם:

(3) If one of the tenants of a [joint] courtyard forgot to join in the *eruv* [and subsequent to the Sabbath he made a *bitul reshut* regarding the courtyard, but did not give up his rights regarding his house] his house is forbidden both to him and to them for the carrying in or out of any object, [since his house is under his jurisdiction, it is considered a separate domain from that of the courtyard] but [to carry from or into] their houses are permitted both to him and to them [since he gave up his right to the courtyard, the courtyard and the houses are all considered as being in one domain]. If they presented their rights to him, he is permitted the unrestricted use of the courtyard but they are [now] forbidden [since they all gave up their rights, the only way we could allow them to carry would be if the other residents would be considered guests of the now single owner of the entire area. However, being that this would seem highly irregular, they are all prohibited from carrying there]. If there were two [individuals who forgot to join in the *eruv* and the other residents who joined in the *eruv* gave up their rights in favor of these two] they impose restrictions upon one another [and carrying will be prohibited even if, subsequent to all the tenants giving up their rights to these two, one now ceded his rights to the other] because one tenant may present his rights and also acquire the rights of others while two

רבנו עובדיה מברטנורא

ג ביתו אסור להכניס ולהוציא. מביתו לחצר, בין הוא בין אנשי החצר. וכגון שביטל להם רשות חצרו כלומר החלק שיש לו עמהם בחצר ולא ביטל להם ביתו, דסבר האי תנא מה שביטל ביטל ומה שלא ביטל לא ביטל הלכך הוה ליה ביתו רשותא דידיה וחצר רשותא דידיה: **ושלהם.** בתים שלהן מותרין להוציא מהן לחצר בין הוא בין הם, דהא בתים שלהם וחצר רשות אחת היא. והוא אע"ג דלא עירב הוי כאורח גבייהו, שאורח מטלטל ברשות אכסניא שלו: **נתנו לו.** הם רשות חצרו, הוא מותר להוציא מביתו לחצר שהכל ברשותו, והן אסורין אפילו לטלטל מביתו לחצר. ולא הוו אורחים גביה, דחד לגבי רבים הוי אורח, רבים לגבי יחיד לא הוו אורחים: **היו שנים.** שלא עירבו, ושאר בני חצר ביטלו להם רשותם, שניהם אסורים זה על זה, מפני שהחצר היא של שניהם והבתים מיוחדים כל בית לבעליו, ואין מוציא מרשות המיוחדת לו לרשות שלו ושל חברו. ואע"ג דהדר חד מנייהו ובטיל ליה לחבריה, אינו מועיל, הואיל ובשעה שביטלו בני החצר רשותם לאלו השנים שלא עירבו היו אסורים זה על זה אשתכח דביטול קמאי לא מהני, וכי הדר מבטל לא מצי לאקנויי רשותא דידהו דהא לא קנייה. הלכך בני חצר שקצתן עירבו וקצתן לא עירבו אותן שלא עירבו מבטלין רשותן לאותן שעירבו, ואין אותן שעירבו מבטלין רשותן לאותן שלא עירבו דאסרי הדדי כדאמרן. והמבטל רשותו

tenants may present their rights but cannot acquire [since acquiring the rights of the others does not permit them to carry anyway, therefore, the *bitul reshut* was not valid].

(4) When must one's share be given up? The School of Shammai says: While it is yet day [before the Sabbath, since he is, in effect, transferring his

rights to another and one may not transfer something to another on the Sabbath] and the School of Hillel says: [Even] after dusk [since this should not be regarded as a transfer of property, rather he nullifies his own rights]. If a tenant gave up his rights and then carried out any object whether unintentionally or intentionally he reimposes restrictions [because if he does so intentionally, he is reasserting his rights and further carrying is prohibited, therefore, even if he carried unintentionally we also prohibit]; these are the words of Rabbi Meir. Rabbi Yehudah says: If he acted with intention, he reimposes restrictions, but, if unintentionally, he imposes no restrictions.

(5) If a householder was a partner with neighbors with one in wine and with the other [also] in wine [and they happen to have the wine in a barrel in a courtyard of an alleyway] they need not prepare an *eruv* [of *shitufey mavaot* — the merging of an alleyway with the many courtyards that open up into it, this was usually prepared by placing food or drink belonging to all the residents in a protected area in one of the courtyards], but if his partnership was with one in wine and with the other in oil it is necessary for them to join in an *eruv* [this is so even in

רבנו עובדיה מברטנורא

לבני חצר צריך שיפרש שמבטל לכל אחד ואחד: ד בית שמאי אומרים מבעוד יום. דסברי ביטול רשותא הוא, ומקנה רשותא בשבת אסור: ובית הלל אומרים אף משתחשך. סברי ביטול לאו אקנויי רשותא הוא אלא אסתלוקי מרשותא, ואסתלוקי מרשותא בשבת שפיר דמי. ובריייתא פירשו דבכל דוכתא אמרינן כיון שנאסר למקצת שבת נאסר לכולה חוץ ממבטל רשות: מי שנתן רשותו והוציא. שחזר ונשתמש ברשות שביטל: אחד שוגג ואחד מזיד. דקניס שוגג אטו מזיד. ואין הלכה כרבי מאיר: ה שהיה שותף עם שכניו. שבמבוי. לשם שותפות בעלמא ולא לשם עירוב: אינם צריכים לערב. והוא שיהיו כולן שותפין בכלי אחד. ודוקא שתופי מבואות הוו ביין כדתנן בכל מערבין ומשתתפין. אבל עירובי חצרות אין מערבין אלא בפת. דעירוב משום דירה הוא ודירה של אדם אין לבו נמשך אלא בפת. ואם שותף שתופי מבואות בפת כל שכן דחשיב טפי וסומכין על אותו

רשות, ואין נוטלין רשות: ד מאימתי נותנין רשות, בית שמאי אומרים מבעוד יום, ובית הלל אומרים, משתחשכה. מי שנתן רשותו והוציא, בין בשוגג בין במזיד, הרי זה אוסר. דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, במזיד אוסר. בשוגג אינו אוסר: ה בעל הבית שהיה שותף לשכניו, לזה ביין ולזה ביין, אינם צריכים לערב. לזה ביין ולזה בשמן, צריכים

the case of both partnerships being in wine, if they are in two different barrels]. Rabbi Shimon ruled: neither in the one case nor in the other do they need to join in an *eruv*.

(6) If five groups spent the Sabbath in a large hall [that was divided by five partitions which did not reach the ceiling and each of these individual rooms opened up into one courtyard which had other houses opening up into it as well] the School of Shammai say each group [being partitioned from the other is considered as a separate residence and] must contribute separately to the *eruv* but the School of Hillel say: [Since the partitions do not reach to the ceiling, they are all considered to be living in one house and therefore] all of them contribute to the *eruv* only one share. They agree, however, that where some of them occupy rooms [which are fully partitioned] or upper chambers, a separate contribution to the *eruv* must be made for each group.

(7) Brothers or partners who eat at their father's table [i.e., brothers or partners who receive their food from one source] but [eat and] sleep in their own homes [and they, their father and others all have houses opening up into the same courtyard] must each contribute a share to the *eruv* [however, brothers who actually eat at their father's table or partners that eat at their employer's table, are considered as part of one family] hence, if any one of them forgot to contribute

רבנו עובדיה מברטנורא

שתוף של פת במקום עירוב ואינם צריכים לערב עירובי חצרות. אבל אם נשתתפו ביין או בשאר דברים צריכין לערב עירובי חצרות ואין סומכין על השתוף, כדי שלא תשתכח תורת עירוב מן התינוקות: ר' שמעון אומר כו'. ואין הלכה כר' שמעון: ו בטרקלין. בית גדול ורחב מושב מלכים וחלקוהו לחמשה וכולן יש להן פתח מן הטרקלין לחצר לערב עם שאר בני החצר: בית שמאי אומרים. רשותיהן חלוקים וצריך שכל חבורה וחבורה תתן פת לעירוב החצר: ובית הלל אומרים. אין מחיצה זו חלוק רשות. ובזמן שחלקו הטרגלין במחיצות גדולות המגיעות לתקרה כולי עלמא לא פליגי דהוי חלוק רשות משום דהוה כשרויים בחדרים ובעליות. כי פליגי, דחלקו במחיצות נמוכות שאינן מגיעות לתקרה, בית שמאי סברי מחיצה כזו היא חלוק רשות. ובית הלל סברי לא היא חלוק רשות: ו האחינן השותפין. הכי קאמר, האחין האוכלים על שלחן אביהם והשותפין האוכלים על שלחן אחד. ואוכלין על שלחן אביהם לאו דוקא אלא נוטלין מונותיהן מבית אביהן ואוכלין אותם כל אחד בביתו. וכן השותפין עושים מלאכה אצל בעל הבית אחד בשותפות ונוטלין מונותיהם מבעל הבית ומוליכין

לערב. רבי שמעון אומר, אחד זה ואחד זה, אינם צריכים לערב: ו חמש חבורות ששבתו בטרקלין אחד, בית שמאי אומרים, ערוב לכל חבורה וחבורה. ובית הלל אומרים, ערוב אחד לכין. ומודים, בזמן שמקצתן שרויין בחדרים או בעליות, שהן צריכין ערוב לכל חבורה וחבורה: ו האחינן השתפין שהיו אוכלין על שלחן אביהם וישנים בבתיהם, צריכין ערוב לכל אחד ואחד. לפיכך אם שכח אחד מהם ולא ערב, מבטל

to the *eruv*, he must renounce his rights to the courtyard. When does this apply [that the partners or the brothers are considered as separate units]? [Only] when they bring their *eruv* [to be deposited] into some other place [i.e., a house in the courtyard which does not belong to the family or group] but if the *eruv* is deposited with them [since the house in which the *eruv* is located need not participate in giving a share] or if there are no other tenants with them in the courtyard [that requires an *eruv*] they need not prepare any *eruv*. [Where others force them to participate they are considered as separate units; however, in a case where they don't have to participate, e.g., the *eruv* is located in their house or there aren't any other tenants in the courtyard they are then viewed as one family.]

(8) If five courtyards [each courtyard having at least two tenants] open [the Gemara deletes “into each other”] into an alley and an *eruv* was prepared for the courtyards but no *shituf* was made for the alley, the [individual] tenants [of each courtyard] are permitted the unrestricted use of the [i.e., their] courtyards, but forbidden that of the alley. If, [in addition to the individual *eruvim*] *shituf* was [also] made for the alley, they are [then] permitted the unrestricted use of both. If an *eruv* was prepared for the courtyards and *shituf* was made for the alley, even though one of the tenants of the courtyard forgot to contribute to the *eruv* [of his

רבנו עובדיה מברטנורא

לאכול בבתיהם: וישנים בבתיהם. והם ואביהם (ואחרים) דרים בחצר אחת: צריכין ערוב לכל אחד ואחד. אם רוצים לערב עם אנשי חצרן: מבטל את רשותו. צריך לבטל את רשותו: אימתי בזמן שמוליכין את ערובן. לתתו לאחד מבתי שאר בני החצר, דהואיל והזקקו לעירוב ושאר דיורין אסרי אינהו נמי אסרי וצריכין כולן ליתן פת בעירוב הואיל וחלוקין דיוריהן בלינה וגם אין אוכלין על שלחן אביהם ממש אלא כל אחד נוטל פרנסתו ואוכל בביתו: אבל אם היה ערוב כל החצר בא לבית אביהן, שלא הזקקו לעירוב, שביטל שמיניחין בו העירוב אינו צריך ליתן פת: או שאין עמהן דיורין אחרים, שאין דיורין מזקיקים אותם לעירוב, אינן צריכין לערב דכחידים דמו: ה פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי. בגמרא מוכח דלא תנינן במתניתין פתוחות זו לזו, משום דקיימא לן שאין מבוי ניתר בלחי או קורה עד שיהיו בתים וחצרות פתוחים לתוכו כלומר שני בתים פתוחים לכל חצר ושתי חצרות פתוחות למבוי והנך כיון דכולן פתוחות זו לזו ומעורבות יחד דרך פתחיהן חדא חשיב להו, ולא תנינן אלא חמש חצרות פתוחות למבוי: ערבו בחצרות. כל אחת לעצמה: מותרים בחצרות. מותרין כל בני חצר לעצמן: ואסורין במבוי. דאין סומכין על עירוב במקום שיתוף: ואם

את רשותו. אימתי, בזמן שמוליכין ערובן במקום אחר, אבל אם היה ערוב בא אצלן, או שאין עמהן דיורין בחצר, אינן צריכין לערב: ה חמש חצרות פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, ערבו בחצרות ולא נשתתפו במבוי, מתרין בחצרות ואסורין במבוי. ואם נשתתפו במבוי, מתרין כאן וקאן. ערבו בחצרות ונשתתפו במבוי, ושכח אחד מבני

individual courtyard but he did participate in the *shituf*] they are nevertheless permitted the unrestricted use of both [since the reason *shituf* alone is not sufficient is that we fear lest *eruv* become forgotten by the children, (see Mishnah 7:9). Here, however, in our case, when the majority made their

eruv, we have nothing to fear]. If however, one of the residents of the alley forgot to contribute to the *shituf* they are [only] permitted the unrestricted use of the courtyards, but forbidden that of the alley since an alley to its courtyards is as a courtyard to its houses.

(9) If two courtyards were one within the other [i.e., to get to the street the tenants of the inner courtyard had to pass through the outer courtyard] and the tenants of the inner one prepared an *eruv* while those of the outer one did not prepare one, the unrestricted use of the inner one is permitted, but the outer one is forbidden. If the tenants of the outer one prepared an *eruv* but not those of the inner one, carrying in both courtyards is forbidden [the inner, because no *eruv* was made there; the outer, since those who dwell in the inner have a right to exit through the outer, they are therefore considered to be residents of the outer who did not participate in their *eruv*]. If the tenants of each courtyard prepared an *eruv* for themselves, the unrestricted use of each is permitted to its own tenants [even though the residents of the inner did not participate with the outer since they have the unrestricted use of their own courtyard, in this case, we are lenient

רבנו עובדיה מברטנורא

נשתתפו נמי במבוי לאחר שעירבו בחצרות מותרין כאן וכאן: **ושכח אחד מבני חצר ולא עירב** בחצרו להחיר חצרו, אבל בשיתוף היה לו חלק: **מותרין כאן וכאן**. דטעמא מאי אין טומכים על שיתוף במקום עירוב כדי שלא תשתכח תורת עירוב מן התינוקות והכא דרוב בני חצר עירבו אלא ששכח אחד מהם ולא עירב לא תשתכח תורת עירוב: **שהמבוי לחצרות כחצר לבתים**. כשם שאסור להוציא מבתים לחצר בלא עירוב כך אסור להוציא מן החצר למבוי בלא שתוף. ולא תימא לא דמו, דבית וחצר זו רשות היחיד וזו רשות הרבים, אבל חצר ומבוי שניהן רשויות של רבים הן: **ט זו לפנים מזו**. פנימית פתוחה לחיצונה וחיצונה לרשות הרבים ודריסת רגליה של פנימית על חיצונה לצאת לרשות הרבים: **ערבה פנימית**. בעצמה לטלטל בחצרה: **שתיקה אסורות**. דהויא פנימית בעצמה רגל האסורה במקומה שהרי לא ערבה לעצמה, ואסורת בדריסת רגליה על החיצונה:

חצר ולא ערב, מתרין כאן וכאן. מבני מבוי ולא נשתתף, מתרין בחצרות ואסורין במבוי, שהמבוי לחצרות כחצר לבתים: ט שתי חצרות זו לפנים מזו, ערבה הפנימית ולא ערבה החיצונה, הפנימית מתרת והחיצונה אסורה. החיצונה ולא הפנימית, שתיקה אסורות. ערבה זו לעצמה וזו לעצמה, זו מתרת בפני עצמה, וזו מתרת בפני עצמה.

and do not view them as residents of the outer courtyard]. Rabbi Akiva forbids the unrestricted use of the outer one because the right of way [of the inner tenants] does impose restrictions upon it. The Sages say the right of passage never restricts [even in the second case of the Mishnah].

(10) If one of the tenants of the outer courtyard forgot to contribute to the

eruv, the unrestricted use of the inner courtyard is permitted, but that of the outer one is forbidden. If a tenant of the inner courtyard forgot to contribute to the *eruv*, the unrestricted use of both courtyards is forbidden [we do not follow the view of the Sages]. If they all deposited their *eruv* in the same place [i.e., the outer courtyard] and one tenant, either of the inner courtyard or of the outer courtyard, forgot to contribute to the *eruv*, the use of both courtyards are forbidden [because after their joint *eruv* they are considered as one unit]. If the courtyards, however, belonged to individuals [there is only one tenant in each], these need not prepare an *eruv*. The resident of the inner, even though he has right of passage through the outer, since he has the unrestricted use of his own courtyard, in this case, we are lenient and do not view him as a resident of the outer courtyard, as is the view of the *Tanna Kamma* in Mishnah 9].

רבנו עובדיה מברטנורא

זו מותרת לעצמה וכו'. דרגל המותרת במקומה אינה אוסרת: רבי עקיבא אוסר. דקא סבר אף רגל המותרת אוסרת כשלא עירבה שם: וחכמים אומרים כו'. דקסברי אפילו רגל האסורה במקומה כגון שלא עירבה הפנימית לעצמה אינה אוסרת על החיצונה. והלכה כתנא קמא: 'שכח אחד מן הפנימית כו'. דהויא פנימית רגל האסורה ואוסרת: נתנו ערובין במקום אחד. שעירבו שתייהן זו עם זו ונתנו העירוב בחיצונה. וקרי ליה מקום אחד לפי ששתי החצרות משתמשות בה כאחד. ושכח אפילו אחד מן החיצונה ולא עירב, שתייהן אסורות, דפנימית נמי אסורה לטלטל בחצרה שהרי אינה יכולה להסתלק מן החיצונה ולהשתמש באנפי נפשה דהא ליתא לערובא גבה, דאותו עירוב המתירה בחצר הוליקוהו לחיצונה. אבל נתנו העירוב בפנימית, חיצונה מתסרא בשכחה דפנימית, ופנימית לא מתסרא בשכחה דחיצונה, דהא אחדא לדשא ומשתמשא: ואם היו של יחידים. שאין בפנימית אלא אחד ובחיצונה אחד. אינם צריכים לערב זה עם זה משום דריסת הרגל, דכיון דיחיד הוא בפנימית הוי רגל המותרת ואינה אוסרת. וסתם מתניתין כתנא קמא דלעיל דסבר רגל המותרת אינה אוסרת:

רבי עקיבא אוסר החיצונה, שדריסת הרגל אוסרתה, וחכמים אומרים, אין דריסת הרגל אוסרתה: 'שכח אחד מן החיצונה ולא ערב, הפנימית מותרת והחיצונה אסורה. מן הפנימית ולא ערב, שתייהן אסורות. נתנו ערובין במקום אחד, ושכח אחד, בין מן הפנימית בין מן החיצונה, ולא ערב, שתייהן אסורות. ואם היו של יחידים, אינן צריכין לערב: